

„Hamlet”

Biztos találkoztál már vele. Komoly fickó koponyával. Egészen kicsit emlékeztet Harry Potterre. Megvan? Talán azt is hallottad, hogy „lenni vagy nem lenni: az itt a kérdés”. Állítólag ez a földgolyó legsűrűbben elhangzó idézete. Habár a szállóigévé vált szöveget a dán királyfi nem akkor mondja, mikor a néhai udvari bolond kobakjával szemez. Mégis minduntalan együtt képviselik a Hamlet-jelenséget.

No meg annak a hercegnek a történetét, aki nek az édesapját titokban megölte a saját testvére a trónjáért. A halott király szelleme azonban visszatér a fiához, hogy a gyilkos nagybácsi ellen hangolja. A trónbitorló számúzi a rá nézve veszélyes unokaöccsét. Végül a trónörökös mégis teljesíti a Szellem parancsát.

Hát persze, ez *Az oroszláncok király* meséje.

S még jó néhány mű alapja, amelyeknek az őse szintén a mindenkori leghíresebb dráma-költő által írott *Hamlet*.

A „legek színdarabja”

Ugyanis az angol William Shakespeare (1564–1616) színművei mindmáig a legmenőbbek szerte a világon. Ám az összes közül alighanem a legismertebb, a legtöbbször előadott, a legünnepelebb, a legtöbb naplóbejegyzés és levelezés tárgya, a leggyakrabban idézett, egyúttal a leg-hosszabb az általa választott dráma. A *Hamlet*-ről írták a legtöbb könyvet és cikket is.

Ráadásul a dán herceg tragédiáját a földgolyó összes létező országában játszották már. Ha más-kor nem, 2014 és 2016 között biztosan. Merthogy Shakespeare újra felépített „Globe” (Földgömb) nevű színházának társulata egyszer csak elhatá-rozta, hogy a leghíresebb szerző születésének 450. és halálának 400. évfordulója alkalmából, két éven keresztül a világ valamennyi országában be-mutatja a *Hamletet*! Képzelheted, mennyit utaz-tak, és milyen izgalmas helyszíneken játszottak.

Nálunk a Margitszigeti Szabadtéri Színpadon. A fiatal, nigériai származású színész, aki Hamle-tet alakította, annyira jól érezte magát a „csoda-szép Budapesten”, hogy erről külön képeslapot küldött Londonba. Sajnálta, hogy csak rövid időt tölthetett ebben a gyönyörű városban. Feltétlenül vissza akar jönni hozzánk.

A 197 ország sokféle közönsége persze mást és mást értett a londoni előadásból. De aligha létezik olyan hely, ahol a lényegét ne érezték volna meg. Azok is, akik egy szót sem tudnak angolul. Mert Shakespeare *Hamletje* valamiképp mindig hat az emberekre. Négyszáz év múltán ugyanúgy, mint a saját korában. Vagy még inkább. Hiszen épp *arról szól, ami mindnyájunkban mindenkor közös.*

Természetesen

Pár szó erejéig térjünk vissza *Az oroszlánkirály* és a *Hamlet* rokonságához. Kevesen tudják, neked elárulom: a dán királyfi történetében a szereplőknek ugyanúgy beszélő neveik vannak, mint a szavanna meséjében.

A „Hamlet” név a régi skandináv nyelvekben *bolondot* jelentett. Az ifjú herceg valóban az „*egy-ügyű*” ál-arcát ölti magára, hogy kinyomozza a teljes igazságot. Szellemként kísértő apját ugyanúgy hívták, mint őt.

Az állatok királya „Mufasa”; a fia pedig „Simba”, ami szuahéli nyelven *oroszlánt* jelent. Legfőbb ellenségüket magyarul Zordonnak nevezik, de az angol megfelelő szerint (Scar) valójában „Sebhelyes”. Hamlet nagybátyja a latin „sántítani” szóból eredően lett Claudius. A két testvérgyilkos *fogyatéka* nem a külsőre, hanem súlyos vétkükre vonatkozik.

Simba kedvese Nala: szuahéliül „ajándék”. Hamlet szerelme, Ophelia neve hasonló értelmű: görögül „segítség” vagy „nyereség”. A bölcs mandrill, akit először Simba bolondnak néz, azaz Rafiki, szó szerint is „barát”. Míg Hamlet egyetlen bizalmasát Horatióknak hívják, aki latinosan